

ABSTRAKT:

Současné antropologické výzkumy poukazují na vnitřní nejednotnou skladbu vietnamské menšiny v ČR a všímají si odlišných způsobů integrace různých generací této komunity (Martínková, 2008). Na rozdíl od 1. generace Vietnamců jsou děti intenzivněji konfrontovány s českou kulturou a společností, což vede k odlišným strategiím jednání. Tento jev přispívá ke kulturnímu dualismu především u dětí, které si vytvářejí nové identity, jež je odlišují od rodičů (Kušniráková, Tran Vu, Plačková, 2013; Vasiljev, 1999). Dle některých autorů tak mezi vietnamskými dětmi a rodiči vzniká akulturační trhlina, která může vést k mezigeneračnímu konfliktu (Janská, Průšvicová, Čermák, 2011). Klíčovým aspektem změn jsou i genderové vztahy a role v rámci rodiny v cílové zemi (George, 2005; Erel, 2009). Předkládaný etnografický výzkum zkoumá skrze perspektivu a analytickou kategorii genderu způsoby, kterými vietnamské matky a jejich dcery vyjednávají vzájemné mezigenerační vztahy. Zaměřuje se na narativní zvýznamňování mateřských praktik výchovy, kterými vietnamské matky usměrňují jednání svých dcer, kontrolují jejich genderové role, sexualitu, počestnost a zároveň se snaží budovat vzájemný pocit sounáležitosti. Ukazuje se, že velkou roli ve vyjednávání vzájemných vztahů hraje akulturační trhlina (Ho, Birman, 2010). Dcery si vytvářejí strategie, kterými balancují mezi svými sociálními světy a světy svých rodičů, které se často nemusejí protínat (Malkki, 1992). Informátorky zdůrazňují významy „modernosti“ a „tradičnosti“, přičemž prostřednictvím distinkce vyjednávají svou identitu v různých sférách společnosti a i přes určité rozporuplnosti prezentují sebe samotné jako „moderní“ a aktivní aktérky (Bourdieu, 1998; Bauman, 2002). Tyto praktiky hrají klíčovou roli v tom, jak si aktérky odlišných generací vybírají své partnery, jaký význam pro ně má studium či svatba a především ovlivňují způsob, kterým reflektují ženské genderové role a jejich reprodukci z generace matek na generaci dcer. Výzkum se snaží především skrze polostrukturované rozhovory poskytnout intimní vhled do vietnamských rodin a zprostředkovat pohled žen na témata výchovy dětí, genderových rolí a strategií, což je perspektiva, která zatím nebyla v českém prostředí sociokulturními výzkumy aplikována.

Klíčová slova: transgenerační vztahy, genderové role, genderové strategie, migrace, vietnamské ženy, intimita, mateřská kontrola, emoce